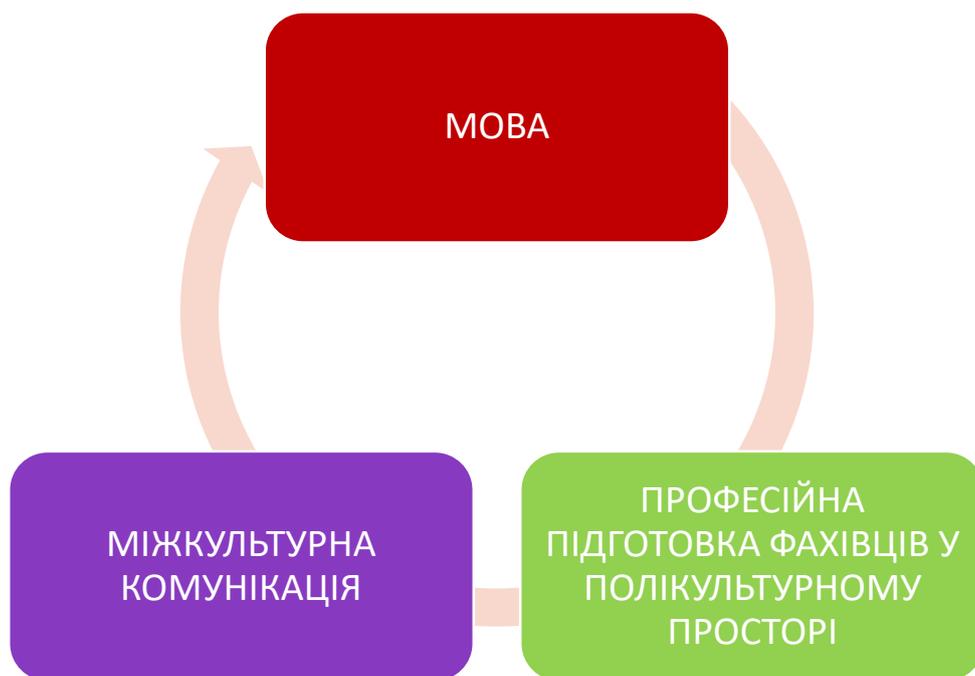

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ І

ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРІ

ХАРБІН – 2025

ОДЕСА – 2025

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Державний заклад

«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д. Ушинського» (Україна)

Кафедра перекладу і теоретичної та прикладної лінгвістики

Освітньо-культурний центр «Інститут Конфуція»

Інститут педагогічної освіти і

освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України (Україна)

Харбінський інженерний університет (КНР)

Намсеульський Університет (Республіка Корея)

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ
І ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ
У ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРІ**

Харбін – 2025

Одеса – 2025

УДК: 378:81'25-027.512(062.552)

Авторський знак: А43

*Рекомендовано до друку рішенням вченої ради
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
(протокол № 16 від 29 травня 2025 року)*

Актуальні проблеми філології і професійної підготовки фахівців у полікультурному просторі: Міжнародний журнал. – Випуск 8. – Харбін : Харбінський інженерний університет, 2025 – 146 с.

© Харбінський інженерний університет (м. Харбін, КНР), 2025

© Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (м. Одеса, Україна), 2025

<i>Листопад Наталя.</i> Можливості використання імерсивних технологій в закладі фахової передвищої освіти.....	83
<i>Листопад Олексій.</i> Креативний потенціал як важлива складова креативної компетентності здобувачів освіти.....	87
<i>Лю Юйцзе, Малакі Кароліна.</i> Мультимодальний підхід до викладання східних мов: дослідження ефективності в контексті розвитку міжкультурної компетенції у майбутніх вчителів.....	91
<i>Мардарова Ірина.</i> Впровадження технологій гейміфікації в цифрове освітнє середовище закладу вищої освіти.....	93
<i>Muzychenko Ganna.</i> Political Science Education in Modern Ukraine: Navigating Eurasian Directions of Scientific Research.....	97
<i>Попович Елеонора.</i> Особливості перекладу епітетів.....	102
<i>Постригач Надія.</i> Теоретичні аспекти розробки курикулуму у міжнародному науково-освітньому дискурсі.....	105
<i>薛贺予.</i> 脑文本重构——《美国式婚姻》中瑟莱丝蒂尔的成长.....	109
<i>Чжан Чи.</i> Особливості перекладу директив європейського союзу українською мовою.....	110
<i>Zhang Yi.</i> Research on the Cultivation Mode of Civic Education in College English Teaching.....	114
<i>黄纯懿, 吕佳颖.</i> 中国高校国际组织人才培养创新研究.....	115
<i>Ivanenko Alexander V.</i> To the Origin of the Oikonym FUN(N)A.....	116
<i>Ищенко Анна.</i> Дипломатичні документи: жанри та сфери актуалізації, лінгвістичні маркери англійськомовних дипломатичних текстів.....	121
<i>Цун Ченцзюй, Гаврилюк Ксенія.</i> Роль цифрових технологій у мультимодальному навчанні східних мов у педагогічному університеті.....	125
<i>Шетеля Ярослав М.</i> Історичні передумови запозичення німецької (австрійської) лексики в діалектній вокабулярій українців закарпаття.....	127
<i>王晨曦.</i> 利用中国民间音乐艺术进行青少年教育.....	131
<i>王盈, 王慧.</i> 《蔚蓝色的岛》中的空间意象与北方书写.....	134
<i>吴越.</i> 推进区域国别研究高质量内涵式发展的路径探索.....	134
<i>Zhang Junnan.</i> Quantifying Power Distance in U.S. Presidential Inaugural Speeches: an Nlp Approach.....	135
<i>Zhang Xinyue.</i> Application of Culture-Loaded Words in Subtitle Translation from the Perspective of Skopos Theory: a Case Study of “Lighting Up the Stars”.....	137
ІНФОРМАЦІЯ ПРО УЧАСНИКІВ КОНФЕРЕНЦІЇ.....	138

Попович Елеонора
студентка 3 року навчання
спеціальності 035 Філологія (перша – англійська, друга – китайська)
факультету іноземних мов,
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського»,
Одеса, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ЕПІТЕТІВ

Ключові слова: епітети, перекладацькі трансформації, еквівалентний переклад, метафоричний епітет, метонімічний епітет.

Вступ. One of the main challenges in translating literary prose and poetry is the adequate reproduction of the author's stylistic devices using the means of the target language through the selection and creative application of appropriate translation transformations. The epithet is considered the simplest and most common type of tropes. Despite its relatively straightforward structure, this trope is one of the most complex in terms of semantics.

Епітет – стилістична фігура, троп, що є означенням чи обставиною в реченні як атрибут предмета, дії, стану та характеризується високою емотивно-експресивною зарядженістю, оцінністю й образністю [5, с. 153].

І. М. Кочан розрізняє епітети на слова, що вжиті у прямому значенні, та ті, що мають переносне значення. Серед епітетів, що базуються на перенесенні значення, слід виділити дві основні підгрупи: метафоричні та метонімічні епітети. **Метафоричні епітети** – такі, у яких перенесення ознаки базується на подібності (*burning heart, silvery laugh, cold smile, gentle death*). Коли в основі перенесення ознаки лежить суміжність, такі епітети називаються **метонімічними** (*accusing finger, blue winds, painful shoes, cuckold face, unbreakfasted morning, Cold War*). Це дві найбільших підгрупи, але також слід зазначити, що існують і інші, менш чисельні, такі як: гіперболічний епітет (*сторозтерзаний Київ*), епітет-оксиморон (*living corpse, ugly beauty*), епітет-іронія (*колегіальний ум, мудрий осел, long-bearded maidens*) [3, с.105-108].

Згідно з цією класифікацією В.А. Кухаренко, епітети поділено на емотивні та образні. **Емотивні епітети** слугують для того, щоб дати емоційну оцінку

об'єкту автором (*terrific, wonderful*). Іншим типом епітетів, відповідно до цієї класифікації, є **образні епітети**. Їх є два основні види: метафоричні (*the crying sky*) та метонімічні (*the crown has spoken*), вони базуються на перенесенні ознак, але виражені прикметником або дієприкметником [4, с. 87].

Найчастіше образи у англійській та українській мовах співпадають, тому доцільно передати образ за допомогою еквівалента. У більшості випадків саме традиційні, стерті епітети мають такий еквівалент [4, с. 123].

«*The restaurant catered to **large appetites and modest purses***». (О. Генрі «*The Cop and the Anthem*») У цьому реченні більш цікавим є метонімічний епітет *modest purses*, що є менш широко вживаним, ніж *large appetites*. Ці два епітети є контрастними і утворюють антитезу, у перекладі обидва епітети збережено і передано дослівно. «Туди заходили люди з великим апетитом і скромним гаманцем» (переклад Ю. Іванова).

Заміна стилістичного засобу має місце тоді, коли форму епітета у мові оригіналу неможливо передати епітетом у цільовій мові. Найчастіше епітет замінюють на порівняння [4, с. 123].

У творі Френсіса Скотта Фіцджеральда «Великий Гетсбі»: «*He was smiling to himself in the darkness;... He smiled an amorous sportsman's smile*» [6, с. 48]. Цей уривок з епітетами перекладено як «Він посміхався собі в темряві... Він посміхнувся, ніби палкий спортсмен» [10, с. 52]. Епітет перекладач замінює на порівняння, щоб зберегти образність.

Стертий епітет, що у перекладі потребує заміни, містить назва однієї з книг Трумена Капоте «*In Cold Blood*» [2]. Це постійний метафоричний епітет, який зустрічається як в англійській, так і в українській мовах. У перекладі ми спостерігаємо заміну образу «З холодним серцем» [9]. Ймовірно, перекладач не хотів вдаватися до вживання стертого епітета *холодна кров* і використав замість нього більш оригінальний.

Рідше перекладачі вдаються до описового перекладу, оскільки образ повністю втрачається, а при перекладі пояснюється лише смисл епітета за допомогою вільного сполучення слів [4, с. 125]. Наприклад, у творі Джона

Голсуорсі «Сага про Форсайтів» у реченні «*If they had anything to say, they did not say it, but marched in the early awkwardness of **unbreakfasted morning** under the songs of the larks*» [1, с. 247] використано оригінальний епітет. Перекладач втрачає цю новизну і вдається до описового перекладу, аби точно передати зміст епітета: «*Якщо вони й хотіли сказати щось одне одному, то все-таки не сказали і йшли мовчки під спів жайворонків, почувавши себе трохи незручно, як то буває під час **ранкової прогулянки натщесерце***» [11, с. 249].

Вірш Езри Паунда: «*And that the world should dry as a **dead leaf***» перекладено «*Світ висохне, наче **листок померлий***» [9]. У цьому випадку спостерігається не тільки збереження образу, але й разом з тим перекладач застосовує перестановку, щоб ще більше посилити експресивність епітета.

Отже, переклад епітетів – це складний процес, який вимагає не лише лінгвістичних знань, але й творчого підходу. Епітети, будучи важливим стилістичним засобом, надають тексту емоційну глибину та образність, тому їх переклад повинен зберегти ці якості в мові перекладу. Основна складність полягає у передачі конотаційного значення та культурного контексту, які часто є унікальними для мови оригіналу. Задля досягнення своєї мети перекладачі застосовують такі прийоми перекладу: еквівалентний переклад застосовується найчастіше, адже так чи інакше у цільовій мові є відповідники оригінального тропа. Також нерідко застосовується заміна тропа (найчастіше на порівняння) та описовий переклад. Успішний переклад епітетів забезпечує збереження художньої цінності тексту та його емоційного впливу.

Література (References):

1. Голсуорсі, Дж. (б. д.). (2023). *Сага про Форсайтів* (О. Терех, Пер.). Київ: Фоліо.
2. Капоте, Т. (б. д.). (1977). *З холодним серцем: повісті* (В. Митрофанов, Пер.). Київ: «Дніпро».
3. Кочан, І. М. (2008). *Лінгвістичний аналіз тексту* (2-ге вид.). Київ: Знання.
4. Кухаренко, В. А. (2000). *Практикум з стилістики англійської мови: Підручник*. Вінниця: Нова книга.
5. Селіванова, О. О. (2008). *Сучасна лінгвістика: напрями і проблеми: Підручник*. Полтава: Довкілля-К.
6. Фіцджеральд, Ф. Скотт (б. д.). (2023). *Великий Гетсбі* (Мар Пінчевський, Пер.). Київ: Фоліо.
7. Генрі, О. (б. д.). *Фараон і хорал* (Ю. Іванова, Пер.). Київ: Фоліо.
8. Вибрані вірші Езри Паунда в перекладах Олени Бодасюк | Litcentr. (б. д.). Взято з <https://litcentr.in.ua/load/300-1-0-2989>.
9. Capote, T. (1966). *In Cold Blood*. New York: Random House.

10. Fitzgerald, F. S. (1925). *The Great Gatsby*. New York: Charles Scribner's Sons.
11. Galsworthy, J. (1921). *The Forsyte Saga*. London: William Heinemann.
12. Henry, O. (1907). *The Pharaoh and the Chorister*. In *The Trimmed Lamp and Other Stories of the Four Million* (pp. 150-160). New York: McClure, Phillips & Co.

Постригач Надія

*доктор педагогічних наук, старший дослідник, старший науковий співробітник
відділу зарубіжних систем педагогічної освіти і освіти дорослих,
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України
Київ, Україна*

**ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ РОЗРОБКИ КУРИКУЛУМУ У
МІЖНАРОДНОМУ НАУКОВО-ОСВІТНЬОМУ ДИСКУРСІ**

Ключові слова: *зміст освіти, курикулум, навчальний план, підхід, силабус, стандарт.*

Сьогодні продовжує виявлятися великий інтерес до питань курикулуму як на місцевому, так і на міжнародному рівнях, і низка дуже різних теоретичних дискурсів продовжує широко обговорюватися щодо міжнародних стандартів, встановлених глобальними гравцями через такі платформи, як Цілі сталого розвитку (ЦСР), Міжнародне оцінювання учнів (PISA), наукові конференції тощо. Саме з цієї причини необхідно поміркувати про певне спільне розуміння складових відповідного навчального плану, оскільки вимірювання освітніх досягнень, які, по суті, досягаються реалізованим курикулумом, порівнюються між країнами та континентами [5, с. 2]. Водночас розробка курикулуму професійної підготовки вчителів вимагає аналізу освітнього дискурсу щодо формування вчителя як суб'єкта освіти, щодо типу суб'єкта, що планується підготувати в освітньому просторі навчального закладу; щодо зовнішнього(тобто за межами навчального закладу) освітнього процесу, і його як позитивного, так і негативного впливу на майбутніх вчителів; щодо розкриття нових значущих елементів всередині дискурсу професійної підготовки вчителів [1, с. 4]. У процесі висвітлення проблеми наукового пошуку був використаний якісний контент-аналіз літературних джерел – дослідницький метод, що застосовується для суб'єктивної інтерпретації змісту текстових даних через систематичний процес класифікації кодування та ідентифікації тем або шаблонів» [3, с. 1278].